

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Lausunto sote- ja maakuntauudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n hallitus on kokouksessaan 28.10.2016 käsitellyt sote- ja maakuntauudistuksen sosiaali- ja terveystalvuuja koskevia säädösluonnoksia. Sairaanhoidopiirien kuntayhtymät ovat antaneet tai antavat ministeriön pyytämät lausunnot. Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n hallitus haluaa erikseen nostaa esiin seuraavat näkökulmat, jotka ovat tulevien maakuntien erikoissairaanhoidon järjestämisen ja tuottamisen kannalta tärkeitä.

1. Maakunta järjestäjänä

Sairaanhoidopiirien kuntayhtymillä on runsaasti kokemusta maakunnan tasoisesta palvelujen järjestämisestä. Osassa maakunnista erikoissairaanhoidossa on ollut myös kunnallista tai vapaaehtoisten kuntayhtymien järjestämää erikoissairaanhoidon tuotantoa, joka ei ole ollut saman johdon alaisuudessa. Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n näkemyksen mukaan lakiluonnosten linjaukset maakunnan järjestämisvastuusta ja kuntatasoisen tuotannon rajoittamisesta ovat hyvin perusteltuja päällekkäisyyksien purkamiseksi ja kustannustehokkaan palvelurakenteen saavuttamiseksi.

2. Yliopistosairaaloiden ja yliopistokoulutuksen asema

Yliopistoiden asemasta yliopistosairaaloiden ja yliopistosairaaloita ylläpitävien maakuntien hallinnossa tulisi säätää tarkemmin lainsäädännön tasoisesti. Yliopistosairaaloille maksettavat koulutuskorvaukset eivät tällä hetkellä vastaa koulutuksen aiheuttamia lisäkustannuksia palvelutuotannolle. Laissa tulisi säätää, että kustannukset korvataan täysimääräisesti.

3. Maakuntien itsehallinto

Maakunnat ovat uusi hallinnon taso, joka suoriin valtuustovaaleihin perustuen on itsehallinnollinen. Lakiluonnokset sisältävät kuitenkin merkittäviä itsehallinnon rajoituksia, joiden määrä on syytä minimoida. Rahoituksen osalta on aloitettava maakunnan verotusoikeuden valmistelu. Valtakunnallisten palvelukeskusten palvelujen käyttövelvollisuudesta on säädettävä niin, että maakunnalla on itsehallintonsa puitteissa mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia yhteistyörakenteita. Merkittävien rakennusinvestointien päätöksentekomekanismi on liian moniportainen ja hidas, sitä on suoraviivaistettava. ICT-palvelukeskuksen perustamisessa on huomioitava olemassa olevat ICT-palveluntuottajat ja ICT-palvelujen uudistamiseen tähtäävät konsortiot.

4. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien valvonta

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamista koskevassa lakiluonnoksessa ei ole määrätty tuottajien ennakkovalvontaa pääsääntöiseksi vaan ainoastaan mahdolliseksi.

Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n näkemyksen mukaan rekisteröityminen annettujen kriteerien mukaan ei riittävästi varmista palveluntuottajan osaamista ja resursseja, vaan tarvitaan ennakkovalvontaa.

5. Palveluintegraatio ja vapaa valinta

Vapaan valinnan vaikutuksia palveluintegraation toteuttamiseen on vaikea arvioida, kun valinnanvapauslainsäädännön valmistelu on kesken. Valinnanvapaudesta on säädettävä niin, että maakunnan järjestäjän on mahdollista kohtuullisin resurssein huolehtia järjestämiseen kuuluvasta palvelujen yhteensovittamisesta ja että valinnanvapaus ei vaaranna palveluintegraatiota.

Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n hallitus pitää kannatettavana sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteita ja sosiaali- ja terveyspalveluja koskevien säädösten kokonaisuutta. Sairaanhoidopiirit tulevat huolehtimaan siitä, että niiden kokemus maakunnallisesta palvelujen tuottamisesta ja palveluintegraatiosta tullaan täysimääräisesti hyödyntämään uudistuksen toimeenpanossa.

Helsinki 9.11.2016

Sairaanhoidopiirien johtajat ry

Hannu Juvonen, puheenjohtaja